

Birkabőrben érlelt sajt

Az újkőkorra teremtődtek meg a feltételei annak, hogy letelepedett őseink növénytermesztésbe, majd állattenyésztésbe fogjanak, és ebből az időből származnak az első agyagedénydarabok is, amelyekben a régészek tejtermékek maradványait is kimutatták. A sajtkészítés tehát majdnem tízezer éves múltra tekint vissza.

Tárgyi emlékekkel és logikai úton sem igazolható az a feltételezés, hogy a tejnek állatbőrrel készült tömlőben, lóhátán való szállítása révén szerzett tapasztalatok vezették volna rá az embereket a sajt készítés titkára. Valószínűbb, hogy több kedvező fejleménynek: a nagy tápértékű tejből rendelkezésre álló felesleg; a megfelelő (likacsos) agyagedények vagy fonott szűrők elterjedése; a leölt szopós állatok bendőjében talált, megváltozott állagú tej megismerése; valamint a tartósítás igényének köszönhetően alakult ki a fermentált tejtermékek, közöttük a sajt készítésének az ősi eljárása. Ez egyben lehetővé tette, hogy a tejcukor lebontására képtelen felnőtt lakosság is részesüljön ebből az – ily módon már emészthetővé tett – értékes táplálékból.

A sajt délnyugat Ázsiából indult hódító útjára. Történelmi korokon át része volt vallási szertartásoknak, tárgya adóknak és beszolgáltatásoknak, táplálta a szegényeket, és ingyencsökkentésként szerepelt az előkelők asztalán. A Bibliában Jób így jaidult fel: „Nem úgy öntél-é engem, mint a tejet, és mint a sajtot, megoltottál engem?”; a huszadik század közepén pedig DE GAULLE ironikus panasza hangzott így: „Hogyan lehetséges egy olyan országot kormányozni, ahol 258-féle sajt létezik?”.

Egy 1478-ból származó török irat szerint minden háztartás köteles, egyebek mellett, egy birkabőrbe töltött sajtot leadni a bej számára. Egy ilyen sajt látható a képen, amely napjainkban, a hercegovinai Konjic határában tartott heti vásáron készült. A birka-, kecske- és tehéntej keverékéből készített, füstölt birkabőrben érlelt, és egyenesen abból árult sajtot a Balkánon a 14. századtól ismerték. A több száz éve változatlan eljárással készülő terméket Hercegovinában földrajziárjelző-oltalom alá kívánják vetetni.

A sajt készítés fontos központjai voltak a kolostorok is, ahol a sajt a húshagyó napokra is kiváló táplálékot jelentett. A hazánkban oly népszerű Trappistát például a francia Notre Dame de Port du Salut apátságából érkező IGNATIUS barát útmutatása alapján a banja lukai Marija Zvijezda kolostorban kezdték gyártani a 19. század végén.

1925. szeptemberében, a svájci mezőgazdasági kiállítással egyidejűleg Bernben ült össze első alkalommal a nemzetközi sajtbizottság, amelyben hazánk is képviseltette magát. Ez állított fel egy tesztet a sajtvizsgálat egységes eljárásainak kidolgozására.

Orbán Éva

FŐSZERKESZTŐ / EDITOR-IN-CHIEF

Dr. BALKA Gyula

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG / EDITORIAL BOARD

Dr. Abonyi Tamás
 Dr. Balka Gyula (elnök), Dr. Bándy Pál
 Dr. Bíró Ferenc, Dr. Bodó Gábor
 Dr. Búza László, Dr. Dunay Miklós Pál
 Dr. Farkas Róbert, Dr. Fekete Sándor György
 Dr. Fodor László, Dr. Gál János
 Dr. Gálfi Péter, Dr. Gönczi Gábor
 Dr. Jakab Csaba, Dr. Jerzsele Ákos
 Dr. Korzenszky Emőd, Dr. Laczay Péter
 Dr. Magyar Tibor, Dr. Manczur Ferenc
 Dr. Molnár Viktor, Dr. Nagy Béla
 Dr. Nemes Imre, Dr. Németh Tibor
 Dr. Ózsvári László, Dr. Sályi Gábor
 Dr. Seregi János, Dr. Solti László
 Dr. Sótonyi Péter, Dr. Szieberth István
 Dr. Tóth Balázs, †Dr. Tuboly Tamás
 Dr. Varga János, Dr. Vetési Ferenc
 Dr. Visnyei László, Dr. Vörös Károly

OLVASÓSZERKESZTŐ

†Sík Júlia

SZERKESZTŐSÉGI TITKÁR

Tóth Zsuzsanna

SZERKESZTŐSÉG / EDITORIAL OFFICE

H-1078 Budapest, István u. 2. Hungary
 Levélcím: 1400 Budapest 7. Pf. 2.
 Telefon/fax: (36-1) 341-3023
 Internet: <http://www.univet.hu/mal>
 E-mail: mal@univet.hu

KIADÓ / PUBLISHER

Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.
 H-1223 Budapest, Park u. 2.
 Telefon: (36-1) 362-8100
 Telefax: (36-1) 362-8104
 Internet: www.agrarlapok.hu
 E-mail: info@agrarlapok.hu
 Felelős kiadó: Dr. Béres András ügyvezető

HIRDETÉSEK FELVÉTELE

Telefon: (36-70) 232-4231, (36-1) 362-8100
 Telefax: (36-1) 470-0410
 E-mail: info@agrarlapok.hu

Minden jog fenntartva. A lapból értesítéseket átvenni csak a Magyar Állatorvosok Lapjára való hivatkozással lehet. A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

LAPTERV

made by zwoelf – www.zwoelf.hu

TERVEZŐSZERKESZTŐ

Markovics Réka

NYOMÁS

Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.
 2900 Komárom, Igmándi út 1.

INDEX: 25531
 HU ISSN 0025-004X

LAPTULAJDONOS

KIADÓ

AGRÁRMINISZTERIUM

